

ХУЛОСАИ

ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.КОА-062 НАЗДИ ДОНИШГОҲИ (СЛАВЯНИИ) РОССИЯ ВА ТОҶИКИСТОН АЗ РҶӢИ ДИССЕРТАТСИЯ БАРОИ ДАРӢФТИ ДАРАҶАИ ИЛМИИ НОМЗАДИ ИЛМӢОИ ИҚТИСОДӢ Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 18 сентябри соли 2026, № 39

Барои сазовор донишани Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ.

Диссертатсияи Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит дар мавзӯи “Хусусиятҳои ташаккули сиёсати инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли шаҳри Душанбе)”, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ, ба ҳимоя 18-уми сентябри соли 2026 (протоколи №39) аз тарафи шурои диссертатсионии 6D.КОА 062-и назди Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон (734025, шаҳри Душанбе, кӯчаи Мирзо Турсунзода, 30), ки он дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25-уми апрели соли 2025 №168/шд таъсис ёфтааст, барои ҳимоя қабул карда шуд.

Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит, 26-уми августи соли 1992 таваллуд шудааст, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва миллаташ тоҷик мебошад. Соли 2014 Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистонро аз рӯи равияи “молия ва қарз” хатм кардааст. Солҳои 2014-2016 ҳамчун магистр аз рӯи ихтисоси иқтисодӣ, равияи “баҳисобгирии муҳосиби таҳлил ва аудит” дар Донишгоҳи мазкур таҳсил кардааст. Солҳои 2016-2019 дар назди кафедраи назарияи иқтисодӣ ва иқтисоди ҷаҳони Донишгоҳи мазкур аспирантураро хатм намудааст.

Аз соли 2020 то имрӯз дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон қору фаъолият менамояд. Солҳои 2020–2021 ба ҳайси мушовир оид ба қорҳои таълимии факултети сайёҳӣ ва соҳибқорӣ ва омӯзгори кафедраи менеҷменти Донишқадаи сайёҳӣ, соҳибқорӣ ва хизмат фаъолият намудааст. Солҳои 2021–2022 ба ҳайси мушовир оид ба қорҳои таълимии факултети фаъолияти гумрукӣ ва ҳуқуқи иқтисодӣ ва омӯзгори кафедраи идоракунии давлатӣ ва маҳаллии Донишқадаи сайёҳӣ, соҳибқорӣ ва хизмат фаъолият намудааст. Аз 24 октябри соли 2022 то имрӯз ба ҳайси нозири қалони баҳши дуом ва бақайдгирии донишҷӯёни Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон фаъолият менамояд.

Диссертатсия дар мавзуи “Хусусиятҳои таъшаққули сиёсати инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли шаҳри Душанбе)”, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандроҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ бо қарори шӯрои диссертатсионии 6D.KOA – 062 назди Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон аз 25-уми апрели соли 2025 №168/шд таъсис ёфтааст ва тибқи талаботи банди 27-и “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021 №267 тасдиқ гардидааст, иҷозат дода шудааст.

Диссертатсия дар кафедраи назарияи иқтисодӣ ва иқтисоди ҷаҳонии Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Роҳбари илмӣ:

Файзулло Машраб Қурбоналӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, сарҳодими шӯбаи таҳқиқоти бахши воқеии иқтисодиёти Институти иқтисодӣ ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

1. **Каримова Мавзуна Тимуровна** – доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, мудири шӯбаи иқтисоди ҷаҳонӣ ва муносибатҳои байналмиллалӣ иқтисодии Институти иқтисодӣ ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

2. **Шодибеки Сафар** – номзади илмҳои иқтисодӣ, муовини директори иҷроия оид ба таълими филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В.Ломоносов дар ш.Душанбе, дотсенти кафедраи “Илмҳои ҷамъиятӣ ва гуманитарӣ”.

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон (734061, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, куч.Н.Қаробоев 63/3) дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби таъхисгар номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, Собирҷонов Алишер Солеҳҷонович омода карда шуда, дар ҷаласаи васеи кафедраи иқтисодиёти корхона ва минтақа суратҷаласаи № 1 аз 18 августи соли 2026 муҳокима гардида, аз ҷониби ректори Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Раҳмонзода Зоир Файзалӣ тасдиқ гардидааст.

Дар тақризи хулоса бароварда шудааст, ки таҳқиқоти диссертатсионии Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит дар мавзуи «Хусусиятҳои таъшаққули сиёсати инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли шаҳри Душанбе)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандроҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ пешниҳод шудааст, ба бандҳои 32, 33, 34, 35 ва 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267) тасдиқшуда ҷавобгӯ буда, дар сатҳи баланди илмию методологӣ омода гардидааст, масъалаи мубрами илмӣ ҳалли

худро ёфтааст ва муаллифи он Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ мебошад. Тақризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти банди 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №267 аз 30 июни соли 2021 тасдиқ шудааст, таҳия ва пешниҳод шудааст. Муҳимияти амалии таҳқиқот дар қарорди тавсияҳо оид ба такмили механизму воситаҳои идоракунии рушди инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар бурда расонидани муқаррарот то марҳилае, ки истифодаи онҳо барои идоракунии рушди равандҳои фаъолияти инноватсионӣ ва баланд бардоштани самаранокии фаъолияти иқтисодиёти минтақавӣ, асос меёбад.

Диссертатсия дар мавзӯи “Ҳусусиятҳои ташаккули сиёсати инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли шаҳри Душанбе)”, ҷанбаҳои асосноккардашудаи илмӣ ва ҳулосаву тавсияҳоро доро буда, ба шиноснома аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ мувофиқат мекунад ва муаллифи он Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ мебошад.

Интиҳоби муқарризони расмӣ бо пешниҳоди комиссияи таҳлилии шӯрои диссертатсионӣ ва бо мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувор дар доираи таҳқиқи масъалаи такмили системаи идоракунии рушди инноватсионии соҳаи саноат, мавҷудияти интишорот дар ин самт ва қобилияти баҳодихӣ ва аҳамияти илмӣ назариявии диссертатсия, ҳамчунин бо розигии шахсӣ барои пешниҳоди тақриз асоснок шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ 24 мақолаи илмӣ ҷопшуда дорад, аз ҷумла 6 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия тавсияшуда нашр шудааст.

ИНТИШОРОТ АЗ РҶҲИИ МАВЗҲИ ДИССЕРТАТСИЯ

I. Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ва Федератсияи Россия тавсия ва нашр шудааст:

[1-М] Рахимов А.А. К вопросу становления и развития инноваций в экономике Республики Таджикистан [Текст]/Рахимов А.А.// Вестник Вестник Российско – Таджикского (Славянского) университета №1(61) 2018. - С.223-227.

[2-М] Рахимов А.А. Региональные особенности формирования и развития инновационной политики. [Текст]/Рахимов А.А.// Вестник

Российско - Таджикского (Славянского) университета №3-4 (75). - 2021.- С.161-168.

[3-М] Рахимов А.А. Зарубежный опыт становления и развития региональной инновационной политики и его применение в Республике Таджикистан. [Текст]/Рахимов А.А.// Вестник Таджикского национального университета Серия социально-экономических и общественных наук 2022. №3. - С.74-80.

[4-М] Рахимов А.А. Концептуальные основы инновационной деятельности. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х. // Финансово-экономический Вестник (научно-практический журнал), №3 (32) Душанбе, 2022. - С.237-242.

[5-М] Рахимов А.А. Приоритетные направления инновационного развития регионов Республики Таджикистан с учетом исследования опыта стран мира [Текст]/Рахимов А.А.// Вестник Таджикского национального университета Серия социально-экономических и общественных наук 2024. №12 - С.35-40.

[6-М] Абдухамитзода А.А. Таҷрибаи ҳориҷии ҷорисозии технологияҳои инноватсионӣ дар соҳаи саноат. [Матни]/Абдухамитзода А.А.// Идоракунии давлатӣ. Маҷаллаи илмию сиёсии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 2025. №2(73). - С.60-67.

Б) Интишорот дар дигар маҷаллаҳои илмӣ:

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаҳои дигар:

[7-М] Рахимов А.А. Сущность региональной инновационной политики и ее основные направления [Текст] /Рахимов А.А., // Материалы республиканской научно-практической конференции «Эффективность использования финансово-кредитных механизмов и установление оптимальных пропорций финансовых ресурсов для обеспечения ускоренного и эффективного развития экономики Республики Таджикистан 4.05.2018г., Душанбе 2018. - С. 160-162.

[8-М] Рахимов А.А. Финансирование инновационной деятельности в Республике Таджикистан [Текст] /Рахимов А.А., // Сборник научных статей Развития институциональных основ повышения уровня жизни населения Республики Таджикистан Круглый стол 11.05.2018 год, Душанбе 2018.- 73-76.

[9-М] Рахимов А.А. Региональная инновационная политика Республики Таджикистан [Текст] /Рахимов А.А., // Материалы республиканской научно-практической конференции «Эффективность использования финансово-кредитных механизмов и установление оптимальных пропорций финансовых ресурсов для обеспечения ускоренного и эффективного развития экономики Республики Таджикистан 4.05.2018г., Душанбе 2018.- С.162-167.

[10-М] Рахимов А.А. Проблемы формирования и развития инновационной экономики Республики Таджикистан [Текст] /Рахимов А.А., // Сборник научных статей Создание условий для успешной экономической и коммерческой деятельности граждан Таджикистана в стране и за ее пределами. Круглый стол 29.03.2019г. - Душанбе 2019. - С.306-311.

[11-М] Рахимов А.А. Государственное финансирование инновационной деятельности в Республики Таджикистан. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Маводҳои конфронси илми амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Истиқлолияти давлатӣ”: Асоси буёди таҳким ва рушди давлатдорӣ миллӣ”, бахшида ба ҷашни 30 солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишқадаи сайёҳи, соҳибкори ва хизмат (08.05.2021), Душанбе 2021. - С. 203-206.

[12-М] Рахимов А.А. Государственного регулирование индустриально-инновационным развитием промышленных предприятий в Республике Таджикистан. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Материалы международной научно-практической конференции “проблемы развития национальной экономики в условиях посткоронавирусного мира” (29 октября 2021 года) Душанбе-2021. - С. 298-301.

[13-М] Рахимов А.А. Совершенствование механизм финансирование инновационной деятельности в Республике Таджикистан [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Материалы международной научно-практической конференции “проблемы развития национальной экономики в условиях посткоронавирусного мира” (29 октября 2021 года) Душанбе-2021. - С. 306-309.

[14-М] Рахимов А.А. Концептуальные основы механизма государственного регулирование индустриально-инновационным развитием промышленных предприятий. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Материалы республиканской научно-практической конференции. Бустон, 27 ноября 2021г. «Инновационная деятельность как фактор ускоренного социально-экономического развития промышленности», посвящённой 30-летию Независимости Республики Таджикистан, Бустон-2021. - С. 83-86.

[15-М] Рахимов А.А. Процесс развития промышленного производства Республики Таджикистан к условиям цифровой экономики. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Материалы международной научно-практической конференции “вопросы развития бухгалтерского учета, менеджмента и предпринимательской деятельности в Республике Таджикистан” (29 мая 2021 года), Рашт - 2021. - С. 50-60.

[16-М] Рахимов А.А. Формирования институционального потенциала инновационной политики Республики Таджикистан. [Текст] /Рахимов А.А.// Круглый стол на тему: Роль бухгалтерского учета, анализа и аудита в

условиях инновационного развития предприятия. Сборник научных статей, Душанбе, РТСУ, 2022. - С.190-196.

[17-М] Рахимов А.А. Развитие механизма государственного управления ускоренной индустриализации в условиях перехода к цифровизации в Республике Таджикистан. [Текст] /Рахимов А.А., Гафуров С.Х.// Круглый стол на тему: Роль бухгалтерского учета, анализа и аудита в условиях инновационного развития предприятия. Сборник научных статей, Душанбе, РТСУ, 2022. - С.196-200.

[18-М] Раҳимов А.А. Масъалаҳои пайдоиш ва ташаккули низомии назорати хазинадори дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Текст] /Раҳимов А.А., Одинаев Б.Х.// Материалы научно-теоретической конференции преподавателей и студентов университета на тему: «Основные направления обеспечения ускоренной индустриализации экономики в контексте стратегических целей республики Таджикистан», посвященной объявлению 2022-2026 годов «Годами развития промышленности» (29-30 апреля 2022 года), Душанбе 2022. - С.648-655.

[19-М] Раҳимов А.А. Ҳолати рушди илми муосир, ҳамчун қисми таркибии, сиёсати инноватсионӣ. [Матни] /Раҳимов А.А., Маводи конференсияи илми-амалии байналмиллалӣ дар мавзуи “Масъалаҳои мубрами ба ҳисобгирии муҳосибива аудит дар шароити иқтисоди рақами ва саноатикунории босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон” (ш.Душанбе, 09 ноябри соли 2024). Душанбе 2024. - С. 36

[20-М] Раҳимов А.А.Нақши инноватсия дар балондбардоии таъмини амнияти иқтисодии соҳаи саноат . [Матни] /Раҳимов А.А., Маводи конфронси илми-амалии байналмиллалӣ дар мавзуи “Идоракунии давлатии рушди индустриалӣ-инноватсионии корхонаҳои саноатӣ дар шароити рақамикунонии иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш.Душанбе, 24 октябри соли 2024). Душанбе 2024. - С. 476-479.

[21-М] Раҳимов А.А., Асосҳои назариявии идоракунии давлатии индустриали-инноватсионии корхонаҳои саноатӣ. [Матни] /Раҳимов А.А., Маводи конфронси илми-амалии байналмиллалӣ дар мавзуи “Идоракунии давлатии рушди индустриалӣ-инноватсионии корхонаҳои саноатӣ дар шароити рақамикунонии иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш.Душанбе, 24 октябри соли 2024). Душанбе 2024. - С.242-246.

[22-М] Раҳимов А.А., Рушди илми муосир, ҳамчун танзимкунандаи сиёсати инноватсионӣ. [Матни] /Раҳимов А.А., Маводҳои конференсияи илмю амалии байналмиллалӣ бахшида ба 30 солагии қабули конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва соли “маърифати ҳуқуқӣ” дар мавзуи “Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ифодаи арзишҳои умумимиллӣ. - Душанбе 2024. - С.262-267.

[23-М] Абдуҳамитзода А.А., Ғафурзода С.Х., Моделсозии иқтисодӣ-математикии инноватсионӣ ва нақши он дар рушд ва таъмини амнияти иқтисодии корхонаҳои саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матни] /Абдуҳамитзода А.А., Ғафурзода С.Х., Маводи 1-умин конфронси байналмилалӣ байнисоҳавӣ дар мавзуи самтҳои инноватсионии таҳқиқоти илмӣ; ҳамгироии донишҳои иҷтимоӣ гуманитарӣ ва дақиқ (25 феввали соли 2026). Душанбе 2026. С.22-34

[24-М] Абдуҳамитзода А.А., Рушди иқтисодиёти рақамӣ ва инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: асосҳо ва самтҳои стратегӣ. [Матни] /Абдуҳамитзода А.А., Маводи 1-умин конфронси байналмилалӣ байнисоҳавӣ: инноватсия, рақамикунонӣ ва ҳамгироии илмҳо дар шароити таҳаввулоти ҷаҳонӣ (30 март соли 2026). Душанбе 2026. С.62-69

Ба автореферати диссертатсия тақризи зерин ворид шудаанд аз ҷумла:

1. Шарифзода Ш.Р. – Сардори шуъбаи донишҷуёни хориҷӣ ва мубодилаи академии Донишгоҳи байналмилалӣ сайеҳи ва соҳибкори Тоҷикистон, номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент, бо чунин эродҳо: – 1) муаллиф марҳилаҳои сиёсати инноватсионӣ минтақавӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро (дар мисоли ш.Душанбе) нишон дода аст. Аммо истифодаи таҳқиқоти методологиро барои таҳияи барномаҳои рушди инноватсионӣ ба кадрҳои кофӣ ошкор накардааст. 2) Муаллиф ҷанбаҳои асосии нақши ниҳодҳои давлатӣ дар идоракунии рушди инноватсионии минтақавӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли ш.Душанбе) дида барномадааст. Аммо бояд ба самаранокӣ пешниҳоди лоиҳаҳои инноватсионӣ ва амалияи татбиқи онҳо диққати калон дода мешуд.

2. Исмоилзода Ф.М. – доктор PhD, дотсенти кафедраи баҳисобгирии муҳосиби ва аудити Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон – муаллиф дуруст қайд менамояд, ки яке аз нишондиҳандаҳои тавсифкунандаи сиёсати инноватсионии минтақавӣ шумораи кормандони соҳаи илм ва техника ба ҳисоб меравад. Таҳлилҳо собит менамоянд, ки ин нишондиҳанда дар минтақаи зерин таҳқиқот қарор гирифта тамоюли пастравӣ дорад. Дар баробари ба даст овардаи натиҷаҳои хуби илмӣ, як қатор камбудҳои низ ба ҷашм мерасанд. 1.) Дар автореферат таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ оид ба ташаккул ва татбиқи сиёсати инноватсионии минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтааст. Бо вучуди ин, муқоисаи амиқтари таҷрибаи мазкур бо шароити шаҳри Душанбе метавонист ҷанбаи амалии таҳқиқотро боз ҳам тақвият бахшад. 2.) Дар таҳқиқот маҷмӯи нишондиҳандаҳои тавсифкунандаи рушди инноватсионии шаҳри Душанбе пешниҳод гардидааст. Ба андешаи мо, шарҳи муфассалтари меъёрҳои интиҳоб ва ғуруҳбандии баъзе аз ин нишондиҳандаҳо ба боз ҳам возеҳтар гардидани натиҷаҳои таҳқиқот мусоидат менамуд. 3.) Муаллиф дар доираи таҳқиқот як қатор пешниҳод ва

тавсияҳои амалӣ ҷиҳати такмили сиёсати инноватсионии минтақавӣ манзур намудааст. Хуб мебуд, агар дар автореферат механизми татбиқи марҳилавии баъзе аз ин пешниҳодҳо ва доираи мақомоти масъули амалисозии онҳо мушаххастар инъикос мегардид.

3. Содиқов Р.Х. – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи идораи молияи давлатӣ ва иқтисоди рақамии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1.) Муаллиф дар автореферат бояд манбаъҳои маблағгузорию самтҳои асосии рушди инноватсионии минтақавии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷудо нишон медод. 2.) Бояд таъсири сиёсати инноватсионии минтақавиро ба рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон равшантар нишон медод.

4. Давлатов С. – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи идоракунии захираҳои инсонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Муаллиф дуруст қайд менамояд, ки яке аз нишондиҳандаҳои тавсифкунандаи сиёсати инноватсионии минтақа шумораи кормандони соҳаи илм ва техника ба ҳисоб меравад. Дар баробари ба даст овардани натиҷаҳои хуби илмӣ як қатор камбудҳои низ ба ҳашм мерасад. 1.) Дар автореферат таҷрибаи хориҷии ташаккул ва татбиқи сиёсати инноватсионии минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтааст, аммо имконият ва механизмҳои мутобиқсозии таҷрибаи пешқадами кишварҳои хориҷӣ ба шароити иқтисодиёти институтсионалии шаҳри Душанбе метавонист мушаххастар асоснок карда шавад. 2.) Муаллиф нишондиҳандаҳои рушди фаъолияти инноватсионии шаҳри Душанберо таҳлил намудааст, вале муқоисаи онҳо бо нишондиҳандаҳои дахлдори дигар минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таҳқиқот арзиши бештари таҳлилий мебахшид ва имкон медод, ки мавқеи шаҳри Душанбе дар низоми инноватсионии мамлакат дақиқтар муайян карда шавад. 3.) Дар доираи таҳқиқот як қатор пешниҳодҳои илман асоснок ҷиҳати такмили сиёсати инноватсионии минтақавӣ манзур гардидаанд. Бо вучуди ин, механизми амалисозии баъзе аз пешниҳодҳо, аз ҷумла марҳилаҳои татбиқ, сохторҳои масъул, манбаъҳои эҳтимолии маблағгузорӣ ва самараи интизоршавандаи онҳо, метавонист муфасссалтар инъикос карда шавад.

Интихоби муассисаи тақриздиханда бо он асоснок карда шудааст, ки Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дар самти илмӣ дахлдор шинохтасуда буда, дорои заминаи мустаҳками илмӣ-тадқиқотӣ ва иқтисодии зарурии кадрӣ мебошад, ки имконият медиҳад арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро муайян намояд.

Шури диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довтолаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

– **коркард карда шуд:** ҷанбаҳои назариявӣ ва амалӣ оид ба такмили идоракунии рушди низоми иқтисоди минтақавиро бо истифода аз принсипҳои инноватсионӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд. Дар асоси

натиҷаҳои 13 таҳқиқот муаллиф модели нави идоракунии инноватсионӣ ва низоми саноати миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро пешниҳод менамояд. Дар доираи ин модел роҳу усулҳои муосири инноватсионӣ ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии низоми иқтисоди минтаъавӣ ва равона намудани он ба ҳадафҳои стратегии рушди устувор истифода мешаванд;

– **пешниҳод шудааст:** тавсияҳои илмӣю методӣ оид ба низоми идоракунии инноватсионии минтақа бо истифодаи роҳу усулҳои системавӣ такмил дода шуда, ҳамчунин ҷалби сохторҳои давлатӣ ва хусусиро дар татбиқи модели индустриалӣ-инноватсионӣ, ҳамгирии илм, таҳсилот, истеҳсолот ва мутобиқсозии низоми иқтисоди минтақавӣ ва ҳадафи рушди устувор пешниҳод карда шуда шудаанд;

– **исбот шудааст, ки** таъсири давлат ва татбиқи таҷрибаҳои пешқадами байналмилалӣ, таъсиси кластерҳо ва инфрасохторҳои инноватсионӣ, инчунин таъмин намудани муътадил, мақсаднок ва низомманди кадрҳо ва захираҳо, омили калидии рушди инноватсионӣ ва гузариш ба модели индустриалӣ-инноватсионӣ мебошанд;

– **асоснок карда шудааст, ки** бо дарназардошти омӯзиш ва таҳлили таҷрибаи пешрафтаи кишварҳои хориҷӣ дар ин самт, зарурати мукамалгардонии низоми идоракунии рушди инноватсионӣ, муайян намудани меъёрҳо, усулҳои арзёбӣ, такмили институтсионалӣ ва татбиқи моделҳои муосири иқтисоди минтақавӣ, индустриалӣ-инноватсионӣ ба миён меояд. Ин тадбирҳо ба таъмини рушди самаранок ва устувории иқтисоди миллий мусоидат намуда, ҳамзамон ҳифзи муҳити зистро таъмин менамоянд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот бо инҳо асоснок карда шудааст:

– **асоснок карда шудааст, ки** сатҳ ва сифати рушди инфрасохтори инноватсионӣ ҳамчун омили калидии баланд бардоштани рақобатпазирии саноат баромад намуда, таъсири мустақим ба самаранокии иқтисодӣ, ҷалби сармоягузорӣ ва татбиқи технологияҳои муосир мерасонад. Дар диссертатсия самтҳои афзалиятноки такмили системаи идоракунии рушди инноватсионии саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи истифодаи технологияҳои рақамӣ ва татбиқи принципҳои иқтисодиёти «сабз» асоснок гардида, тавсияҳои амалӣ барои корхонаҳои саноатӣ ҷиҳати баланд бардоштани рақобатпазирӣ ва таъмини рушди устувори соҳаи саноат пешниҳод шудаанд;

– **усулҳои таҳқиқот.** Барои ҳалли масоил дар таҳқиқоти диссертатсионӣ усулҳои гуногуни илмӣ, аз қабيلي усулҳои оморӣ–математикӣ, бисёромила, ҳамчунин, усулҳои ҷадвалӣ, графикӣ ва дигарон васеъ истифода шудаанд;

–**баён гардидани** равишҳои системавӣ, оморӣ-математикӣ ва бисёромила, инчунин усулҳои ҷадвалӣ ва графикӣ, ки имкон медиҳанд мушкилоти идоракунии инноватсионӣ ҳамаҷониба таҳлил гардида, натиҷагирӣҳои асоснок бароварда шаванд. Ҳамчунин, нишондиҳандаҳо ва усулҳои арзёбӣ барои баҳодиҳии самаранокии рушди минтақа пешниҳод

шудаанд, ки таҷриба ва шароити Тоҷикистонро ба назар мегиранд. Дар диссертатсия асоснок гардидааст, ки рушди сиёсати инноватсионии минтақа бояд бо истифодаи идоракунии инноватсионӣ ва принципҳои иқтисодӣ таъмин гардад. Ҳамзамон, принципҳо, меъёрҳо ва роҳу усулҳои идоракунӣ, нақши давлат ва сохторҳои институтсионалӣ, зарурати ҳамгироии илм, таҳсилот ва истеҳсолот барои рушди устувори иқтисоди минтақа муайян карда шудаанд. Таҳлили таҷрибаи кишварҳои пешқадам ва оморасозии харитаи роҳ барои гузариш ба модели инноватсионӣ дар минтақа асоси илмӣ диссертатсияро ташкил медиҳад;

– **ошкор карда шудааст**, ки принципҳо ва механизмҳои идоракунӣ ба рушди системаи саноат ва гузариш ба модели инноватсионӣ мусоидат мекунанд. Илова бар ин, муайян намудани мавқеи инноватсия, асосноккунии принципҳо ва механизмҳои идоракунӣ, таҳлили имкониятҳо ва монеаҳо, нақши давлат ва сохторҳои институтсионалӣ, ҳамчунин мукамалгардонии ҳамгироии илм, таҳсилот, истеҳсолот ва ташкили концепсияи иқтисодӣ дар соҳаи саноат пешниҳод шудааст;

– **омӯзиши** вазъи муосир ва тамоюлҳои асосии идоракунии рушди инноватсионии саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифода аз усулҳои таҳлили муосири иқтисодӣ ва арзёбии институтсионалӣ таҳқиқ шуда, ҷанбаҳои заиф ва қавии системаи идоракунии инноватсия дар корхонаҳои саноатӣ ошкор гардида, замина барои ҷорӣ намудани навоариҳо ва технологияҳои муосир фароҳам оварда шудааст;

– **системаи** ҳамаҷонибаи идоракунии рушди инноватсионӣ ва сабз, ки рушди технологияҳои муосир, устувории соҳаи саноат, мутобикшавӣ ба стандартҳои экологии ҷаҳонӣ ва талаботи бозорро таъмин менамояд, пешниҳод карда шудааст.

Аҳамияти натиҷаҳои ба даст овардаи доктлаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад:

– **аҳамияти амалии** таҳқиқоти анҷомшуда дар он аст, ки хулоса ва тавсияҳои илман асоснокшуда метавонанд аз ҷониби ширкату мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхонаҳои саноатӣ, барои такмил додани сиёсати соҳавӣ ва давлатӣ дар самти таъмини инфрасохтори рушди инноватсионии соҳаи саноат истифода карда шаванд. Дар баробари ин, тавсияҳои мушаххаси аҳамияти амалӣ доштаи таҳқиқотро ҳангоми таҳияи барномаҳо, лоиҳаҳо ва нақшаҳои стратегӣ дар самти рушди инноватсионӣ дар саноати Тоҷикистон метавон истифода бурд;

– **натиҷаҳои таҳқиқотии** методологию назариявии гузаронидашуда, ки аҳамияти амалӣ доранд, ба рушди идоракунии инноватсионӣ дар системаи саноат мусоидат менамоянд, зеро онҳо мавқеи инноватсия ва принципҳои асосии идоракунӣ дар саноат муайян мекунанд, роҳу усулҳои татбиқи инноватсияро бо таҷрибаи ҷаҳонӣ ҳамоҳанг месозанд, имкониятҳои рушди

кадрӣ, техникую институтсионалиро нишон медиҳанд, механизмҳо ва харитаи роҳро барои рушди устувор пешниҳод мекунанд;

– **коркард ва ҷорӣ карда шуд:** натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар тадриси фанҳои Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти № 1223/2 аз 31-уми декабри соли 2024), Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти №15-123 аз 14-уми январи соли 2025), Донишгоҳи байналмиллалӣ сайеҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти №15-123 аз 14-уми январи соли 2025), истифода шудааст, ки бо санади татбиқ тасдиқ мегардад:

– **муайян карда шуд,** ки омӯзишу аз худ намудани таҷриба ва механизмҳои идоракунии рушди инноватсионӣ барои рушди устувори соҳаи саноати миллӣ ба технологияҳои инноватсионӣ рақами дар Тоҷикистон муҳим мебошад. Таҷрибаи давлатҳои тараққикардаи ҷаҳон нишон медиҳад, ки рушди самараноки инноватсия дар саноат танҳо бо ҳифзи муҳити ҳукуқӣ ва институтсионалӣ, рушди кластерҳо ва инфрасохтори саноатӣ, таҳкими кадрҳо, истифодаи технологияҳои рақамӣ ва арзёбии системавӣ натиҷаҳо таъмин мешавад. Вобаста ба ин дар диссертатсия пешниҳод карда шудааст, ки бо дарназардошти истифодаи таҷрибаи кишварҳои пешқадам ҷиҳати мутобиқ гардонидани барномаҳои таълимӣ бо нақшаҳои истехсолии корхонаҳои саноатӣ, корҳои назаррас анҷом дода шаванд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон дод, ки:

– **назарияи таҳқиқ, ки** қори иқтисоддонҳои ватанӣ ва хориҷиро дар соҳаи рушди инноватсионӣ баррасӣ мекунад, арзёбии хусусиятҳои ҳоси ташаккули сиёсати инноватсионии минтақавӣ мебошад, ки барои таҳия ва татбиқи сиёсати инноватсионӣ равона шудааст.

Вобаста аз равиши методологии худ, ин диссертатсия ба таҷрибаи таърихӣ рушди иқтисодӣ ва ислоҳот таъя мекунад ва роҳҳои беҳтар кардани сиёсати инноватсионии минтақавӣ дар Тоҷикистонро муайян мекунад. Таҳқиқ ба санадҳои меъёрӣ ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти инноватсиониро танзим мекунанд, асос ёфтааст. Дар таҳқиқ қонунҳо ва қарорҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, стратегияҳо, консепсияҳо, барномаҳо, паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дафтари марказии Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Душанбе, Агентии инноватсия ва технологияҳои рақамӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳуҷҷатҳои мақомоти давлатӣ дар ин мавзӯ истифода шудаанд.

– **ғояи таҳқиқот** дар асоси санадҳои меъёрию ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Паёмҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ–Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, ҳисоботҳо ва

таҳлилҳои Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, стратегияву барномаҳои давлатии сатҳи миллӣ, минтақавӣ ва соҳавӣ, маълумоти расмӣ Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва созмонҳои байналмилалӣ, монографияҳо, захираҳои иттилоотии Интернет ва дигар нашриёти олимони ватанию хориҷӣ оид ба тақмили системаи идоракунии рушди инноватсионии минтақавӣ кишвар ва мушоҳидаҳои шахсии муаллиф **асоснок шудааст;**

– **аслият ва навиҳои натиҷаҳои таҳқиқот** Навовариҳои илмӣ ин таҳқиқ дар таҳияи асосҳои назариявӣ ва методологӣ барои ташаккули сиёсати инноватсионии минтақавӣ ва таҳияи тавсияҳои методӣ ва амалӣ барои беҳтар кардани таҳия ва татбиқи сиёсати инноватсионии минтақавӣ мебошад.

Бо асосноккунии назариявӣ методологӣ, истифодаи усулҳои муосири таҳлили илмӣ, коркарди маълумоти расмӣ оморӣ, омӯзиш ва мутобикатсозии таҷрибаи байналмилалӣ ба шароити Тоҷикистон, инчунин натиҷаҳо дар муҳити илмӣ ва интишори онҳо дар мақолаҳои илмӣ тасдиқ шудаанд;

– **усулҳои муосири** ҷамъоварӣ ва коркарди маълумот ҳангоми таҳия намудани ҷадвалҳо, расмҳо ва диаграммаҳо, инчунин дар раванди таҳлил ва арзёбии онҳо бо мақсади коркарди тавсияҳои илмӣ амалӣ оид ба тақмили системаи идоракунии рушди инноватсионии минтақавӣ истифода шудаанд.

Саҳми шахсии доктари дараҷаи илмӣ.

Саҳми шахсии муаллиф дар муайянкунии мақсад, предмет ва объекти таҳқиқ, дар асосноккунии номгуӣ вазифаҳои таҳқиқ ва ҳалли ин масъалаҳо, дар бурда расонидани муқаррарот то марҳилае, ки истифодаи онҳо барои идоракунии рушди равандҳои фаъолияти инноватсионии корхонаҳои саноатӣ метавон истифода бурд, зоҳир мегардад.

Диссертатсияи Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит дар мавзӯи “Хусусиятҳои ташаккули сиёсати инноватсионии минтақавӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли шаҳри Душанбе)” ба ихтисоси интихобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини 1; 2; 10; 13; 18; 28; Шиносномаи ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии инноватсияҳо ва рақамикунӣ равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ мутобикат менамояд:

Диссертатсия аз муқаддима, 3 боб, 9 параграф, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқи диссертатсионӣ 24 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия

воридбуда, интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 7,4 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯйи мавзуи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

Кори диссертатсионӣ натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи илмӣ муаллиф буда, муқаррароти илмӣ, хулосаҳо ва тавсияҳои дар он таҳия ва асоснокшуда, аз ҷониби муаллиф дар асоси гузаронидани таҳқиқи асосҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии системаи идоракунии рушди инноватсионии саноати кишвар анҷом дода шудаанд. Қисми таҳлилии диссертатсия дар асоси коркарди маълумотҳои Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, нашрияҳои матбуоти даврӣ, монографияҳо, маводи конфронс ва семинарҳои илмӣ амалӣ роҷеъ ба масъалаҳои рақобатпазирии маҳсулоти саноатӣ, захираҳои иттилоотӣ интернет, матолиби ҳамоишҳои илмӣ ва илмӣ амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ, мизҳои гирд ва коркарду ҳисобҳои ҳуди муаллиф, инчунин, маводи назариявӣ ва таҷрибавӣ дар монографияҳои муаллифони ватанӣ ва хориҷӣ мавҷудбуда, инчунин таҳқиқоти мустақилонаи муаллиф дар ин самт гузаронидашуда, ба анҷом расидааст.

Муқаррароту хулосаҳо ва нуктаҳои муҳимми диссертатсия дар конференсияҳо ва семинарҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон, Донишгоҳи байналмиллалӣ сайеҳи ва соҳибкорӣ Тоҷикистон баррасӣ ва тасдиқ шудаанд.

Ҳамзамон муқаррароти ҷудогонаи натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз ҷониби Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти № 1223/2 аз 31-уми декабри соли 2024), Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти №15-123 аз 14-уми январи соли 2025), Донишгоҳи байналмиллалӣ сайеҳи ва соҳибкорӣ Тоҷикистон (маълумотномаи таҳти №15-123 аз 14-уми январи соли 2025), истифода шудаанд.

Муқаррароти асосии диссертатсия 24 кори илмӣ, аз он ҷумла 6 мақолаи илмӣ дар маҷалаҳои илмӣ аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва федератсияи Россия тавсияшуда нашр гардидааст.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти гузаронидашуда дар конфронсҳои илмӣ амалии, ҷумҳуриявӣ, байналмилалӣ ва мизҳои мудаввар дар солҳои 2016 - 2026 баргузор гардидаанд, аз ҷониби муаллиф ба тариқи маъруза баён гардидаанд.

Дар ҷаласаи шурои диссертатсионӣ 6D.KOA-062 аз санаи 18.08.2026 қарори сазовар донишани Абдуҳамитзода Асрор Абдуҳамит бо дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.06.02 – Идоракунии

инноватсияҳо ва рақамикунонии равандҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 8 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 7 нафар докторони илм ва 1 нафар номзади илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда. Аз 8 нафар иштирокдоштагон дар маҷлис, ки ба шуро шомил ҳастанд 8 нафари бо ҳуқуқи овоздиҳӣ чунин овоз доданд: тарафдор 8 нафар, муқобил – нест, бетараф – нест, бюллетенҳои беэътибор – нест.

аз 18-уми сентябри соли 2026

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор

Комилов С.Ч.

Котиби илмӣи шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент

Раҷабова И.Р.

Дурустии имзоҳои С.Ч. Комилов ва И.Р. Раҷабова -ро тасдиқ менамоям:

Сардори ШК ДСРТ

Боровицкая Л.А.